

II

(Förberedande rättsakter)

EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN

Yttrande från Ekonomiska och sociala kommittén om:

- ”Meddelande från kommissionen till rådet, Europaparlamentet och Ekonomiska och sociala kommittén om regelverkets öppenhet inom den inre marknaden för informations-samhällets tjänster”, och
- ”Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om en tredje ändring av direktiv 83/189/EEG om ett informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter”⁽¹⁾

(97/C 158/01)

Den 14 februari 1997 beslutade rådet i enlighet med artikel 100a i Romfördraget att rådfråga Ekonomiska och sociala kommittén om ovannämnda meddelande och förslag.

Sektionen för industri, handel, hantverk och tjänster, som ansvarat för beredningen av ärendet, antog sitt yttrande den 3 mars 1997. Föredragande var Kommer de Knecht.

Vid sin 344:e plenarsession den 19-20 mars 1997 (sammanträdet den 19 mars 1997) antog Ekonomiska och sociala kommittén med 41 röster för och 4 emot följande yttrande.

1. Inledning

1.1. Kommissionens politik avseende informations-samhället har beskrivits i dess verksamhetsplan ”Mot informationssamhället i Europa: en verksamhetsplan”. Inom ramen för denna allmänna politik för informationssamhället definierade kommissionen i mars 1995 sin politik beträffande ett regelverk avseende tjänsterna inom informationssamhället, dvs. de olika tjänster som kommer att erbjudas på de elektroniska motorvägarna.

1.2. Ett helt spektrum av tjänster kommer att bjudas ut till konsumenterna på dessa elektroniska motorvägar. För att tillhandahållandet av dessa tjänster skall vara likadant i samtliga medlemsstater måste en samordning ske på gemenskapsnivå.

2. Kommissionens dokument

2.1. Meddelandet från kommissionen och förslaget till rådets direktiv syftar till att inrätta ett informations- och samrådsförfarande på gemenskapsnivå för förslag till regelverk avseende informationssamhällets tjänster.

2.2. Dessa tjänster skiljer sig alltmer åt och täcker ett allt större område. Det handlar framför allt om elektroniska tidningar, utbildningstjänster, telefonförsäljning av resor, elektronisk försäljning av varor och tjänster, konsultation av advokater och läkare, interaktiva spel och underhållning, fritidssysselsättning, osv.

2.3. När det gäller det förberedande lagstiftningsarbetet påpekar kommissionen att man i ett antal medlemsstater redan har påbörjat förarbetet med att undersöka och bedöma den framtida lagstiftningen avseende infor-

⁽¹⁾ EGT nr C 307, 16.10.1996, s. 11.

mationssamhället. Kommissionen anger Belgien, Danmark, Finland, Frankrike, Italien, Luxemburg, Nederländerna, Storbritannien, Sverige och Tyskland.

2.4. Det förfarande som fastställs genom direktiv 83/189/EEG av den 28 mars 1983 för förslag till regler avseende varor syftar redan till ett dylikt samordningsförfarande. Mer än tio års erfarenhet med genomförandet av detta direktiv har bevisat dess effektivitet, eftersom det utgör den hittills mest framgångsrika mekanismen för insyn på lagstiftningsområdet. Det administrativa samarbete som uppstått tack vare detta direktiv och de förfaranden som det föreskriver uppfyller helt och hållet de nuvarande behoven i informationssamhället.

2.5. Kommissionen föreslår nu att detta direktivs tillämpningsområde utvidgas till att omfatta förslag till regelverk för informationssamhällets tjänster.

2.6. Förslaget till utvidgat direktiv har flera olika mål:

- Att möjliggöra att den inre marknaden fungerar väl genom att särskilt undvika att det uppstår nya hinder. Detta skall ske genom ett ömsesidigt informationsutbyte mellan medlemsstaterna inbördes samt mellan medlemsstaterna och kommissionen.
- Att verka för ett bättre skydd av allmänintresset genom att i förhand fastställa behoven av åtaganden från gemenskapens sida när det gäller att säkerställa ett adekvat och likvärdigt skydd i samtliga medlemsstater.
- Att fastställa behoven av gemenskapsbestämmelser på ett bättre sätt genom en effektivare tillämpning av fördraget, särskilt artiklarna 52 och 59, och av gemenskapsrätten samt genom ett intimare samarbete mellan medlemsstaterna.
- Att förenkla det administrativa samarbetet när regelverket utarbetas.
- Att bidra till ett stabilt regelverk.
- Att informera behöriga myndigheter och användarna i större utsträckning och ge dem möjlighet att bidra till utarbetandet av lagstiftningsförslag som kan beröra dem.

2.7. Den föreslagna öppenhetsmekanismen innefattar de bestämmelser om förfaranden som föreskrivs i direktiv 83/189/EEG:

- Ett informationsförfarande för förslag till regelverk avseende ovan beskrivna tjänster.
- Ett samrådsförfarande.
- En kommitté som redan inrättats av direktiv 83/189/EEG och som består av representanter från medlemsstaterna.

2.8. Förslaget till rådets direktiv om en tredje ändring av direktiv 83/189/EEG ligger helt och hållet i linje med subsidiaritetsstanken.

3. Allmänna kommentarer — Meddelande från kommissionen om tjänster i informationssamhället

3.1. Ekonomiska och sociala kommittén välkomnar att kommissionen såsom en del av sin allmänna politik för informationssamhället eftersträvar att utveckla en rättslig ram, inom vilken de nya tjänsterna i informationssamhället kan dra nytta av möjligheterna med en marknad utan inre gränser.

3.2. ESK vill betona kommissionens synpunkt att en fortsatt utveckling av informationssamhället inte får strida mot de grundläggande målen för allmänintresset och att hänsyn måste tas till de sociala, samhälleliga och kulturella intressena.

3.3. Det är viktigt att tio av de femton medlemsstaterna har påbörjat förarbetet med att undersöka lagstiftningsbehovet i informationssamhället. ESK anser att rådet och medlemsstaterna bör uttala att det är viktigt att alla medlemsstater så långt som möjligt håller jämna steg i detta hänseende.

3.4. För att förhindra en uppdelning av den inre marknaden, anser kommissionen det vara viktigt att samordna arbetet med beaktande av den framtida verksamhetens behov. Kommissionen anser dock det vara alltför tidigt att samordna verksamheten genom en harmonisering. ESK delar kommissionens ståndpunkt i detta avseende.

3.5. Eftersom det rent generellt är relativt oklart i vilken form och på vilket sätt dessa nya tjänster kommer att utvecklas på marknaden, går det inte att fastställa hur en dylik harmonisering skulle se ut och man kan således inte hävda att denna harmonisering är nödvändig. Kommissionen föreslår därför att man skall samordna det kommande regelverket genom det beskrivna förfarandet för information, samråd och administrativt samarbete.

3.6. ESK samtycker till det föreslagna förfarandet för information, samråd och administrativt samarbete. Kommittén stöder därmed kommissionens uppfattning att den nationella lagstiftaren måste vara beredd att inhämta information från andra nationella förvaltningar om situationen i de övriga medlemsstaterna i ett första skede när regelverket utarbetas. På så sätt kan man förhindra en situation där en lagstiftning kommer till stånd utan att hänsyn tagits till erfarenheter från andra länder eller konsekvenser för tjänsteföretag och kunder i andra medlemsstater.

3.7. ESK håller helt och hållet med kommissionen om att utvecklingen av informationssamhällets tjänster är av stor betydelse för Europeiska unionens medborgare och att alla måste ha lika tillgång till dessa tjänster. Detta gäller inte minst näringslivet, och framför allt små och medelstora företag samt mikroföretag.

3.8. Kommissionen har med rätta framhållit att insyn är av stor betydelse när tjänsterna i informationssamhället utvecklas. ESK anser att insynen måste gälla redan från början.

3.9. ESK vill understryka att de program som utvecklas för att ge tillgång till informationssamhällets tjänster måste vara användarvänliga. Undersökningar i ett antal medlemsstater har visat att modern apparatur, med vilket avses TV- och videoapparater, datorer och dylikt, är svåra att använda och att bruksanvisningarna inte är skrivna på ett klart och tydligt sätt. ESK uppmanar kommissionen att se till att bruksanvisningarna ges ut på samtliga officiella språk.

3.10. Informationssamhällets tjänster kommer att utvecklas successivt. Det går inte att säga hur lång tid det kommer att ta för att nå det slutliga målet. Den tekniska utvecklingen kommer sannolikt att fortskrida och nya idéer kommer att utvecklas när det gäller tillämpningen av informationssamhällets tjänster. I så måtto kan man tala om en kontinuerlig process som kräver ett processinriktat tillvägagångssätt.

3.11. Fördelen med detta är att man kan följa utvecklingen på ett effektivt sätt. Detta gör det möjligt att genomföra eventuellt nödvändiga anpassningar och alla berörda parter kan även uppmanas att bidra till processen på ett konstruktivt sätt. Det måste även utarbetas rapporter om hur tjänsterna i informationssamhället och regelverket utvecklas. ESK ber kommissionen att uppmärksamma denna fråga.

4. Allmänna kommentarer — Förslag till en tredje ändring av direktiv 83/189/EEG

4.1. ESK anser det vara korrekt att kommissionen inkluderar direktiv 83/189/EEG i sin strävan att utveckla en rättslig ram för informationssamhället, eftersom detta direktiv föreskriver förfaranden för förslag till föreskrifter om varor. Direktivet innefattar även ett samordningsförfarande, av vilket man har goda erfarenheter.

4.2. Detta har till följd att direktivet måste utvidgas och ett antal artiklar anpassas så att direktivet kan

användas till att utarbeta lagar och föreskrifter för informationssamhällets tjänster. Kommissionen ger några konkreta förslag.

4.3. Direktiv 83/189/EEG reglerar utbytet av information mellan medlemsstater på området för tekniska föreskrifter och standarder. Medlemsstaterna är skyldiga att informera kommissionen och de andra medlemsstaterna om varje nationellt förslag till teknisk föreskrift som de avser att godkänna.

4.4. Kommissionens förslag att utvidga tillämpningsområdet för direktiv 83/189/EEG så att det även omfattar lagar och föreskrifter som gäller informationssamhällets tjänster, gör det möjligt för den intresserade att ta del av utvecklingen på detta område.

4.5. Fastän ESK inser att förslaget till en tredje ändring av direktiv 89/189/EEG endast hänför sig till den tekniska delen av direktivets bestämmelser, är det relevant att understryka att standarder, förutom att de har mycket stor betydelse för att den inre marknaden skall fungera på ett bra sätt, också utgör grunden för utvecklingen av varor och tillverkningsprocesser av hög kvalitet, alltifrån produkter för hushållsbruk till produkter för industriellt bruk. Att kunna ta del av utvecklingen på detta område är inte bara av stor betydelse för företagen, stora som små, utan också för medborgarna.

4.6. Antalet företag som hör till gruppen små och medelstora företag gör att det inte är möjligt för dem att aktivt delta i alla avseenden av utvecklingen av informationssamhällets tjänster. Detta gäller även arbetstagar- och konsumentorganisationer.

4.7. Därför är det viktigt att föra en politik som är inriktad på behovet av att stimulera och upprätthålla utvecklingen av informationssamhällets tjänster.

4.8. Kommissionen redogör regelbundet för hur direktiv 83/189/EEG fungerar. ESK har tagit del av kommissionens meddelande att ESK officiellt skall mottaga en kopia av rapporten om direktiv 83/189/EEG.

4.9. ESK konstaterar att en medlemsstat i enlighet med artikel 9 i direktiv 83/189/EEG kan utfärda tekniska föreskrifter av tvingande skäl som gäller skydd av folkhälsa, allmän säkerhet eller skyddet av liv och hälsa för plantor och djur. Även fördraget föreskriver möjligheten att vidta tvingande åtgärder till skydd av den allmänna ordningen.

ESK rådfrågas också om grönboken om skyddet av den mänskliga värdigheten inom de audiovisuella tjänsterna och informationstjänsterna samt kommissionens meddelande om olagligt eller skadligt material på Internet⁽¹⁾.

(1) Dok. KOM(96) 487 slutlig.

Eftersom denna sorts problem allt oftare uppträder på nätverken uppmanar kommittén kommissionen att mer noggrant ange de mekanismer och kriterier som kan användas inom ramen för förfarandet i brådskande frågor.

4.10. Genom den tredje ändringen läggs nya delar till direktivet, som är avpassade till utvecklingen av informationssamhällets tjänster. Direktiv som detta är relativt komplicerade men måste ändå vara möjliga för människor att tillägna sig.

5. Samordning inom kommissionen

5.1. Kommissionen har utarbetat ett antal dokument inom ramen för informationssamhällets utveckling⁽¹⁾. Mellan dessa dokument finns ett nära samband. Det är dock, vare sig för ESK eller andra, inte alltid helt klart var samordningen äger rum för alla aktiviteter som hör ihop med utvecklingen av informationssamhällets tjänster, eller vem som är ansvarig för den.

5.2. Samtliga dokument talar med rätta om "öppenhet" i informationssamhället. För alla berörda parter är det viktigt att veta vem inom kommissionen som är ansvarig för samordningen i denna viktiga fråga, vilka avdelningar inom kommissionen som berörs och vilken utveckling som sker.

(¹) Dok. KOM(96) 395 slutlig "Från Korfu till Dublin" och "Informationssamhällets konsekvenser för Europeiska unionens politik — Förberedelserna för nästa steg", Dok. KOM(96) 359 slutlig "Den europeiska strategin för standardisering och det globala informationssamhället", Dok. KOM(96) 389 slutlig "Grönbok — Leva och arbeta i informationssamhället — Människan i centrum", Dok. KOM(96) 392 slutlig "Regelverkets öppenhet inom den inre marknaden för informationssamhällets tjänster och Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om en tredje ändring av direktiv 83/189/EEG om ett informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter".

Bryssel den 19 mars 1997.

6. Slutsatser

6.1. ESK instämmer med:

- Kommissionens politik att i fråga om informationssamhällets tjänster utveckla därför anpassad lagstiftning.
- Det föreslagna förfarandet för information, samråd och administrativt samarbete.
- Den föreslagna tredje ändringen av direktiv 83/189/EEG.

7. Rekommendationer

7.1. ESK uppmanar till följande åtgärder:

- Att de nationella och regionala myndigheterna involveras i utvecklingen av informationssamhället. Kommissionen måste stimulera till detta.
- Att information om utvecklingen av informationssamhällets tjänster och utfärdandet av lagar och föreskrifter ges i form av fortlöpande rapporter.
- Att man stimulerar till att det utvecklas användarvänliga program som ger tillgång till informationssamhällets tjänster.
- Att det upprättas en tvärpolitisk diskussionsgrupp för arbetstagar- och konsumentorganisationer, små och medelstora företag samt mikroföretag: "Utveckling av informationssamhällets tjänster".
- Att man mer noggrant anger de mekanismer och kriterier som kan användas inom ramen för förfarandet i brådskande frågor.
- Att det ges ut en skrift som gör det klart vem inom kommissionen som är ansvarig för utvecklingen av informationssamhällets tjänster och vilka av kommissionens enheter som berörs.
- Att det upprättas ett informationscentrum för medborgarna: "Utveckling av informationssamhällets tjänster".
- Att den tredje ändringen av direktiv 83/189/EEG publiceras i sin helhet så snart som möjligt efter rådets godkännande, tillsammans med en utförlig förklaring.

Ekonomiska och sociala kommitténs

ordförande

Tom JENKINS